

„Singurul născut din Tatăl” și „Cel întâi-născut”

Diferența dintre cele două titluri ale Domnului nostru: „Singurul născut din Tatăl” și „Cel întâi-născut” a fost adesea subiectul unor discuții în cercurile credincioșilor. Așadar, ar fi binevenită o scurtă explicație. Trebuie subliniat de la început că acest subiect face parte din lucrurile pe care trebuie să le privim cu teamă sfântă, conștienți de insuficiența totală a înțelegerii și a percepției noastre și, prin urmare, cu atât mai mult trebuie să ne ținem de ceea ce Cuvântul lui Dumnezeu ne-a revelat despre ele. „Nimeni nu cunoaște pe Fiul, în afară de Tatăl” [Matei 11.27], este un cuvânt din gura Domnului nostru, care ar trebui să ne facă foarte precauți.

Singurul născut din Tatăl

În primul rând, trebuie menționat că titlul „Singurul născut din Tatăl” sau „unicul Fiul”, pe care îl găsim doar în scrierile lui Ioan, se referă exclusiv la relația *eternă* a Fiului lui Dumnezeu cu Tatăl. Al doilea titlu, „Cel întâi-născut”, este în legătură cu întruparea Fiului și apare, poate cu o singură excepție (Evrei 1.6)¹, numai în legătură cu un adaos care descrie mai precis relația în cauză.

Să repetăm încă o dată: când Scriptura Îl numește pe Domnul nostru „Unicul Fiu”, ea vrea să ne arate *întotdeauna* ce era El din eternitate și va rămâne etern - o relație care nu a fost influențată sau modificată în niciun fel de întruparea Sa. Domnul Isus Însuși spune: „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe *singurul Său Fiul*” (Ioan 3.16). Iar Ioan mărturisește: „Noi am privit gloria Lui, glorie ca a *Singurului de la Tatăl*” (Ioan 1.14), și: „Nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu; *singurul Fiul*, care *este* în sânul Tatălui – acolo unde era și este întotdeauna locul Lui -, Acela L-a făcut cunoscut” (Ioan 1.18; compară și cu 1 Ioan 4.9). În acest scop a venit Fiul lui Dumnezeu în lume. Cine altul decât El ar fi putut să-L facă cunoscut pe Tatăl? Nimeni nu L-a cunoscut pe Dumnezeu, nimeni nu L-a văzut vreodată.

„Unicul Fiul” este deci titlul Domnului nostru ca Dumnezeu etern, ca și Creator și Întreținător al universului, ca și *Cuvântul*, expresia Dumnezeirii, care era *Însuși* Dumnezeu și totuși era *la* Dumnezeu, și care era *la început*, ca Dumnezeu în ceea ce privește *natura*, distinct de El ca *Persoană*. *Înainte* de începutul tuturor lucrurilor, la început, El *era* (nu, *a fost*), *era* Dumnezeu și era *la* Dumnezeu – nu născut în timp, nici doar „ființă divină”, ci *Dumnezeu* din eternitate. Totul *a fost făcut* prin El și fără El nu este *nimic* din ce a fost făcut. El a creat totul (compară cu Coloseni 1.16).

Așa vorbește Cuvântul, și eu întreb din nou: cine altul decât Dumnezeu Însuși ne-ar fi putut spune aceste lucruri? Lui I-a plăcut să-l folosească pe evanghelistul și apostolul Ioan ca instrument pentru aceasta. Noi trebuie să primim cu o credință simplă și să venerăm ceea ce ni s-a comunicat, fără îndoială sau meditație. Evanghelia după Ioan 1.1,2 ne duce astfel dincolo de Geneza 1.1. În timp ce acolo citim: „La început Dumnezeu a *creat*”, aici se spune: „La început *era* Cuvântul”, deci El exista deja. Nu știm când a fost acest început, ce perioade de timp nemăsurate au trecut între el și crearea lui Adam, precum și transformarea pământului în locuință pentru om; dar oricât de mult ne-am întoarce cu gândul înapoi, „la început *era* Cuvântul”.

„Și Cuvântul S-a *făcut carne* și a *locuit* printre noi” [Ioan 1.14]. Fapt demn de adorare! Taină inexplicabilă! Fiul unic S-a *arătat* în această lume, a venit în mijlocul oamenilor. „Când a venit împlinirea timpului, Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său, născut din femeie” (Galateni 4.4). Fiul lui Dumnezeu, care era în chipul lui Dumnezeu, nu a considerat de apucat să fie egal cu Dumnezeu,

¹ Dar și aici el stă în relație, chiar dacă nu în mod direct, cu „pământul locuit (lumea)”.

ci S-a făcut pe Sine Însuși nimic, a renunțat la gloria Sa strălucitoare și a luat haina celei mai adânci umilințe. Apărând astfel în chip de rob, El a luat parte la sânge și carne, pentru a putea împlini lucrarea de ispășire. Căci fără aceasta, El ar fi rămas veșnic singur, niciodată nu ar fi putut să-I aducă Tatălui „fii”. Da, El a trebuit să moară, căci „dacă bobul de grâu nu cade în pământ și nu moare, rămâne singur” (Ioan 12.24). Astfel, El, „deși era Fiu, a învățat ascultarea din cele ce a suferit; și, fiind desăvârșit, a devenit, pentru toți cei care ascultă de El, autor al mântuirii eterne” (Evrei 5.8,9). El S-a făcut „ascultător până la moarte, și chiar moarte de cruce” (Filipeni 2.8).

Venind *astfel* în lume, El era *lumina* adevărată, care luminează pe orice om, singurul Cel care putea să-L facă cunoscut pe Tatăl; nu doar *o lumină*, ci *Lumina*. „În El era *viața*, și *viața* era lumina oamenilor.” De aceea El a putut să-i spună lui Filip: „Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl; și cum zici tu: «Arată-ni-L pe Tatăl?»” (Ioan 14.9). El era Singurul de la Tatăl, *plin de har și de adevăr*. Înainte de venirea Lui, nimeni nu știa ce este *harul*; nici *adevărul* nu era în lume, pentru că Legea nu era „adevărul”. Dumnezeu Se arătase milostiv în vremurile dinainte, și *părți* ale adevărului fuseseră revelate, dar numai „prin Isus Hristos *a venit* harul și adevărul”. Astăzi cunoaștem adevărul. Știm ce este Dumnezeu, ce este lumea și stăpânul ei, ce este omul și păcatul, ce este harul etc. Dar cât de grav! În timp ce ochiul credinței privea gloria lui Hristos ca pe cea a Singurului de la Tatăl, întunericul nu a înțeles lumina. Întunericul *a urât* lumina. „Oamenii *au iubit mai mult* întunericul decât lumina, pentru că faptele lor erau rele” (Ioan 3.19). Între lumină și întuneric nu există nicio legătură, ele se exclud reciproc. Lumina rămâne etern lumină, întunericul rămâne etern întuneric. Ce har să fii chemat din întuneric la lumina Lui minunată – odinioară întuneric, acum lumină în Domnul! (1 Petru 2.9; Efeseni 5.8.)

Este de remarcat faptul că cuvântul tradus prin „Singurul născut din Tatăl”, folosit și în alte cazuri (compară de exemplu Luca 7.12; Evrei 11.17), înseamnă de fapt „unic în felul său, din neamul său”, în timp ce cuvântul grecesc pentru „întâiul-născut”, ca și în limba germană, este compus din numeralul ordinal „primul” și verbul „a naște”.

Cel întâi-născut

Revenim acum la titlul „Cel întâi-născut”. Am spus deja că acest titlu apare aproape întotdeauna în legătură cu un adaos explicativ, fie că este vorba de persoane sau de lucruri, dar nu în legătură cu Dumnezeu. Nu citim despre „întâiul Fiu născut *al lui Dumnezeu*” sau „Cel întâi-născut *al Tatălui*”, sau măcar despre „primul Său născut”. Nu este nevoie să spunem că persoana este întotdeauna aceeași – cum ar putea fi altfel? – dar ea este privită dintr-un alt punct de vedere. Ea este văzută în legătură cu creația, cu Adunarea, cu „frații” etc. Având în vedere aceste și alte relații, El este „Cel întâi-născut”.

Ce înseamnă acest titlu reiese din Psalmul 89.27, unde, cu privire la Fiul lui David (și, în sens mai larg, la Hristos), citim: „Îl voi face cel întâi-născut, *cel mai înălțat dintre împărații pământului*”. Primul născut al unei familii a avut dintotdeauna drepturi speciale, o poziție deosebită (compară cu Geneza 49.3.) În Israel, el primea o parte dublă din moștenire și era în același timp moștenitorul natural al rangului și poziției tatălui său, fie ca și cap al familiei, fie ca și căpetenie a neamului sau a seminției. Titlul indică astfel o prioritate, o suveranitate și o demnitate speciale. De aceea, când Domnul a intrat în această creație, când S-a făcut Om, nu putea fi decât *Cel întâi-născut*, celui căruia îi aparține totul și care trebuie să aibă prioritate în toate. Altfel era imposibil. Cu toate acestea, El a renunțat dinainte la toate aceste drepturi și a ocupat locul cel mai umil din lume. El nu a venit să fie slujit, ci să slujească și să-Și dea viața ca răscumpărare pentru mulți; și totuși El era Cel despre care Dumnezeu putea spune: „Tu ești *Fiul Meu*, astăzi Te-am născut” (Psalmul 2.7; Evrei 1.5). Să observăm aici diferența caracteristică între „Singurul născut din Tatăl”, Dumnezeul *etern*, care era înaintea începuturilor pământului, și „Cel întâi-născut”, omul Hristos Isus, Fiul lui Dumnezeu, care, ca atare, a avut un început *în timp*, care în acest sens nu exista înainte.

Dar nu există totuși un Fiu, care este Dumnezeu, și un Fiu, care este Om? Cu siguranță că nu! Dorim să subliniem în mod repetat și cu tărie că Fiul, indiferent dacă îl considerăm Unicul Fiu sau Cel întâi-născut, este *o singură* Persoană: Cuvântul *S-a făcut* carne, Unicul Fiul *S-a făcut* Om, dar El a fost și a rămas întotdeauna Unicul Fiu. Desigur, filiația Sa ca Om a împrumutat caracterul ei filiației eterne, dar totuși El a devenit ceva ce înainte nu era: Om, și ca atare El era „chipul lui Dumnezeu cel nevăzut” (Coloseni 1.15). Cel care pe cruce a făcut curățirea păcatelor și apoi S-a așezat la dreapta Majestății în înălțime era și este, ca Om, strălucirea gloriei lui Dumnezeu, amprenta ființei Sale, Susținătorul universului prin Cuvântul puterii Sale. Îngerii sunt ființe sublimе și puternice, cu mult superioare nouă în putere și glorie; ei înșiși sunt numiți „fii ai lui Dumnezeu” în sens general, în măsura în care Dumnezeu i-a creat și le-a dat un loc în apropierea Sa. Dar Omul Isus Hristos a moștenit un Nume mai nobil decât ei. El este *Fiul*, *zămislit* de Dumnezeu. De aceea, când Dumnezeu Îl aduce pe Cel întâi-născut în lumea locuită, El spune: „Toți îngerii lui Dumnezeu să I se închine!”. Ei sunt *slujitori*, pe care Dumnezeu îi folosește după bunul Său plac și voia Sa nelimitată, El este *Fiul*, *Creatorul* și *Susținătorul* tuturor lucrurilor (Evrei 1,3-14).

Diferite sunt, așa cum am remarcat, relațiile sau raporturile în care Domnul se află ca „Cel întâi-născut”. În primul rând, El este numit în Coloseni 1.15

„*Cel întâi-născut din întreaga creație*”.

Este greu de înțeles cum Luther și alții după el (inclusiv traducători mai recent) au putut traduce aici „Cel întâi-născut (sau chiar „primul Său născut”) *înaintea* întregii creații”. Sensul conținut în această expresie este complet absurd. Cum ar fi putut Hristos să fie primul născut *înaintea* întregii creații, din moment ce El a intrat în această creație ca Cel întâi-născut abia „în timp”, mult *după* crearea primului cuplu omenesc? Și întrucât, așa cum am spus mai sus, începutul tuturor lucrurilor trebuie să fie situat cu mult înainte de crearea lui Adam, El ar fi trebuit să fie deja Om atunci când nu existau încă oameni și nici creație. Adevărul este că El era *Unicul Fiu înaintea* întregii creații, dar nu *Cel întâi-născut*. Numele „Cel întâi-născut” stă în legătură doar cu întruparea Sa.

În ceea ce privește titlul „*Cel întâi-născut din întreaga creație*”, trebuie să ne amintim mai întâi că Domnul a intrat în această creație, dar nu a *aparținut* niciodată ei, nu a făcut niciodată *parte* din creație. El a apărut în ea ca și *Creator*, nu ca o *creatură*. Primul Adam, cel „din țărână”, a fost *creat*; ultimul Adam, Omul din cer, a fost *zămislit* de Dumnezeu. De aceea îngerul îi spune Mariei: „*Sfântul* care Se va naște Se va chema Fiu al lui Dumnezeu” (Luca 1.35). Și Pavel îi scrie lui Timotei: „Mare este taina evlaviei: Dumnezeu S-a arătat în carne, a fost îndreptățit în Duh, a fost văzut de îngeri etc.” (1 Timotei 3.16).

Adam a fost un model slab al lui Hristos, în măsura în care a fost creat „după chipul lui Dumnezeu” și pus în centrul creației, care trebuia să-i fie supusă. Omul Hristos Isus, pe de altă parte, era „chipul lui Dumnezeu cel nevăzut”, Cel care L-a reprezentat pe Dumnezeu în adevărata Sa natură și caracter în fața îngerilor și a oamenilor. În El a fost văzut *Dumnezeu*. În același timp, Lui Îi aparținea întreaga creație, Lui Îi revenea suveranitatea asupra tuturor lucrurilor, din simplul motiv că El le crease pe toate. „Toate au fost create *prin* El și (de aceea) *pentru* El” [Coloseni 1.16b]. Dacă Hristos ocupa un loc în creație, acesta nu putea fi decât cel al suveranității. El avea drepturi necondiționate asupra întregii creații. Am spus deja că El nu Și-a exercitat aceste drepturi. El ar fi putut să o facă doar în judecată, dar El venise să le aducă mântuirea! Cerul și pământul, întregul univers, erau ale Lui, și când apostolul continuă în capitolul nostru să vorbească despre lucrarea ispășitoare a lui Hristos, el descrie mai întâi consecințele glorioase ale acesteia referitoare la *creație*, „toate lucrurile”. Domnul nu poate domni decât peste o moștenire răscumpărată și curățită. De aceea, „întregii plinătăți a Dumnezeirii i-a plăcut să locuiască în El și, prin El, să împace *toate lucrurile* cu Sine” (Coloseni 1.18-20).

Dar cum a fost posibilă o astfel de împăcare? Numai prin moarte. Prin căderea sa, omul s-a adus pe sine și întreaga creație sub întinărirea păcatului și sub stăpânirea morții. Hristos a coborât în moarte, pentru a rupe această stăpânire prin puterea vieții care era în El și nu numai pentru a aduce eliberarea creației, „făcând pace prin sângele crucii Sale” (compară cu Romani 8.19-21), ci și pentru a-i mântui pe cei care se unesc cu El, Cel înviat, și pot avea parte de gloria Lui. În acest fel, El a ajuns la un al doilea fel de glorie și suveranitate. Dacă primul era natural, propriu Lui ca și Creator al tuturor lucrurilor, al doilea a fost *dobândit* de El prin moarte și înviere. El este acum Capul *noii* creații, Capul Trupului, Adunarea, „începutul” unei ordini complet noi a lucrurilor, la care noi, ca răscumpărați, participăm prin faptul că am devenit părtași la viața divină, care este în Hristos Isus.

În legătură cu aceasta, Domnul poartă titlul:

„*Cel întâi-născut dintre morți*”.

El are dreptul și trebuie să „aibă întâietatea în toate”, Lui Îi revine primul loc în *toate* privințele, cea mai înaltă poziție, fie că este vorba de vechea sau de noua creație. Dacă El a creat-o pe prima, El a pus temelia celei de-a doua în lucrarea de răscumpărare. În niciun alt fel nu am fi putut avea parte împreună cu El de privilegiile prețioase legate de această nouă poziție. În scrisoarea deschisă către Laodicea, Domnul Se numește pe Sine *Începutul* creației lui Dumnezeu. El este în același timp Creator și Învingător al morții și al diavolului.

În legătură cu cele spuse, să aruncăm o scurtă privire asupra titlului:

„*Cel întâi-născut din morți*”,

pe care îl găsim în Apocalipsa 1.5. Așa cum întreaga carte a Apocalipsei nu se ocupă cu privilegiile credincioșilor, tot așa nici nu ni-L prezintă pe Domnul în relațiile Sale binecuvântate ca și Cap al Trupului Său, ca Mare Preot, Administrator etc., ci în relația Sa specială cu pământul și timpul. El este „Martorul credincios, Întâiul născut din morți și Mai-Marele împăraților pământului”. Dacă toți ceilalți martori s-au dovedit necredincioși, El a fost martorul credincios al lui Dumnezeu aici pe pământ. Dacă prin neascultarea primului om a intrat *moartea* în lume, prin ascultarea celui de-al doilea a venit *învierea morților*. Da, El S-a dovedit a fi Fiul lui Dumnezeu prin învierea morților (Romani 1.4). Ca biruitor asupra morții și asupra celui care are puterea morții, El trăiește acum din eternitate în eternitate și are „cheile morții și ale Locuinței morților” (Apocalipsa 1.18). El are putere asupra morților, atât asupra trupurilor care sunt în morminte, cât și asupra sufletelor care se află în Hades, starea intermediară de separare a sufletului de trup. Toate sunt supuse autorității omului înviat, „Cel întâi-născut *din* morți”. Ce bucurie pentru „cei morți în Hristos”, ce groază pentru toți ceilalți!

În trecere, să ne amintim de expresia „adunarea celor întâi născuți”, pe care o întâlnim în Evrei 12.23. Printre lucrurile minunate enumerate acolo, la care au venit credincioșii din rândul iudeilor, se numără în primul rând muntele Sion, apoi Ierusalimul ceresc, în al treilea rând miile de îngeri, adunarea *generală* și, în al patrulea rând, „Adunarea celor întâi-născuți, înscriși în ceruri”. Aceștia din urmă formează, spre deosebire de îngerii în mijlocul cărora se află, o clasă foarte specială de persoane – nu sunt simple creaturi ca aceștia, ci oameni care au privilegiul deosebit de a avea numele lor scrise în ceruri, o adunare, pe care Dumnezeu a unit-o cu Hristos, Cel întâi-născut. Ei sunt deja văzuți, ca și cum ar sta în jurul Lui, sus: El, Cel întâi-născut (Evrei 1.6), ei, cei întâi născuți, uniți pentru totdeauna cu El, Capul noii creații.

Ne rămâne doar să ne îndreptăm atenția către o legătură deosebit de frumoasă în care apare numele „Cel întâi-născut”. Este expresia

„*Cel întâi-născut între mulți frați*”

din Romani 8.29. Ea ne amintește în mod involuntar de un cuvânt din Evrei 2, a cărui semnificație profundă și minunată este adesea trecută cu vederea sau nu este apreciată suficient. În versetul 11 al capitolului menționat, citim: „Pentru că și Cel care sfințește și cei sfințiți, toți sunt *dintr-Unul*; pentru aceasta, Lui nu-I este rușine să-i numească frați”. În versetul precedent, scriitorul epistolei spune că, dacă Dumnezeu voia să aducă *mulți fii* la glorie, trebuia să-L desăvârșească prin suferințe pe Conducătorul mântuirii lor. Din nou întâlnim adevărul cunoscut că numai *moartea* lui Hristos putea constitui temelia pentru îndeplinirea planului de har al lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu voia să vadă *copii* înaintea Lui, aceasta era posibil numai prin participarea Fiului lui Dumnezeu la sânge și carne, cu alte cuvinte, prin întruparea Lui și prin moartea Sa, prin care El a „sfințit” acei copii și i-a eliberat de sub puterea lui satan. Sfințenia, dreptatea și adevărul lui Dumnezeu cereau aceasta. „Era cuvenit Lui.” Cum ar fi putut El să ne introducă în gloria Sa în păcatele noastre?

Hristos a luat deci natura noastră, desigur fără păcat, dar natura noastră umană. Și acum toți sunt *dintr-Unul*, din El, Cel care sfințește, și noi, cei sfințiți. El Om, noi oameni. El este conducătorul mântuirii noastre, iar noi, cei mântuiți, toți puși în fața lui Dumnezeu ca *o singură* omenire, astfel încât El nu se rușinează să ne numească „frați”. El nu mai este singur, ci are tovarăși, și anume tovarăși în poziția Sa de Om înviat înaintea lui Dumnezeu, care au devenit părtași la viața Sa și la relația Sa cu Dumnezeu. Încă nu suntem asemănători cu El, încă niciun ochi nu vede gloria noastră ca fii ai lui Dumnezeu. Dar suntem predestinați de Dumnezeu să fim asemănători cu chipul Fiului Său, „*pentru ca* El să fie Cel întâi-născut între mulți frați” [Romani 8.29]. Când apostolul aplică acest minunat sfat al lui Dumnezeu cu privire la noi: „rânduți dinainte, chemați, îndreptățiți și glorificați”, ajunge la celebra exclamație: „*Ce vom spune deci față de aceste lucruri? Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine este împotriva noastră?*” (Romani 8.31).

Dar de ce, s-ar putea întreba, se spune „Cel întâi-născut *între* mulți frați”? De ce nu, la fel ca Cel întâi-născut al întregii creații, Cel întâi-născut dintre morți, și „Cel întâi-născut al *multor* frați”? Știm că în Cuvântul lui Dumnezeu nimic nu este întâmplător, fiecare expresie are semnificația sa deosebită. Este poate așa, pentru că se vrea să înțelegem că, în raport cu „frații”, accentul pus pe poziția Sa suverană este atenuat, cu alte cuvinte, că, în mila Sa minunată și îngăduitoare, El nu dorește să fie Cel întâi-născut *peste* frații Săi, ca stăpân peste ei, ci să fie ca unul dintre ei, *în mijlocul lor*, și că Dumnezeu, pentru a-Și satisface inima iubitoare, dorește să-L vadă pentru totdeauna în mijlocul celor pe care El i-a dat Lui? Nu este nevoie să spunem că El este și rămâne mereu *Domnul nostru* vrednic de adorare. El nu este numit niciodată în Scriptură *fratele* nostru și niciodată nu ar trebui să-L numim astfel; inimile noastre recunoscătoare Îi acordă acum și în vecii vecilor locul care I se cuvine. Dar El nu S-a rușinat și nu Se rușinează să ne numească frați. El ne-a adus în această relație intimă cu El și cu Tatăl, pentru a ne dăruia astfel *toată* dragostea Sa.

Iubire fără seamăn,
Azi nimeni nu-nțelege,
Ce mult ne dăruiești!
Chiar îngerii veni-vor,
Și, adorând, privi-vor,
Ce mult pe-ai Tăi Tu îi iubești.